

Nyhetsbrev från eSam

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkans-programmets medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Erfarenhetsutbyten - en stor del av utbytet inom eSam

Vi går mot sommar och för eSams del, en avslutning på verksamhetsåret. Nu under de sista veckorna kommer ni att kunna ta del av en hel del spännande resultat i form av vägledningar, promemorior, checklistor med mera. En hel del av det arbete som eSams medlemmar gör, handlar om erfarenhetsutbyte – det kan vara tre öppna möten i ett angeläget ämne eller en mindre grupp som träffas vid ett par tillfällen för att samtala om olika perspektiv på en fråga. De som deltar, diskuterar utmaningar och lösningsförslag eller delar material från den egna myndigheten. I vissa fall tar vi in extern kompetens till ett temamöte för att belysa en aktuell fråga. I det här nyhetsbrevet kan du bland annat läsa om en sådan aktivitet, kopplad till digital suveränitet. Erfarenhetsutbyten kan ibland resultera i förslag till gemensamma aktiviteter men lika ofta stannar det vid just ett utbyte av kunskap och erfarenheter. Vill du vara en del av en sådan aktivitet ska du kontakta din eSam-samordnare. Du kan även vända dig till denne om du har förslag på ämnen som eSams medlemmar borde samlas till, för att återanvända varandras kompetenser och erfarenheter.

Fia Ekelöf, kanslichef

I detta nummer

[Temamöte – Totalförsvaret och cyberjuridik](#)
[Designprinciper och krav för eget utrymme](#)
[Pseudonymisering av personuppgifter – en vägledning](#)
[Temamöte - Data Act och Data Governance Act](#)
[Myndigheters närvaro i sociala medier](#)
[Digital samarbetsplattform för offentlig sektor](#)
[Kalendarium](#)

Temamöte – Totalförsvaret och cyberjuridik

Fredrik Bynander från Försvarshögskolan var gästföreläsare vid ett temamöte i maj. Deltagarna fick en målande och pedagogisk beskrivning av läget i omvärlden och hur det svenska samhället påverkas säkerhetsmässigt av bland annat säkerhetspolitiken, handelspolitiken, pandemi, klimatkris och utbredningen av ny teknik. Ur ett totalförsvarsperspektiv finns det mycket att lära av exempelvis pandemin. Bristerna i den svenska materialberedskapen, försörjning och kompetens samt en oförmåga att samla eller rikta resurser och styra offentliga aktörer, är några av de områden som Fredrik menade att Sverige behöver hantera bättre.

Ett budskap från Fredrik Bynander var att säkerhet måste få kosta och att samverkan många gånger kan vara svårt i krislägen. Det krävs att någon har både ansvar och mandat för att snabbt kunna fatta beslut för en helhet.

Ny vägledning - Designprinciper och krav för eget utrymme

För att få ett bättre stöd i hur man bör utforma digitala tjänster som har ett eget utrymme, har sakområdesgruppen för arkitektur tagit fram en vägledning som går lite djupare än de rättsliga vägledningarna för eget utrymme. *Vägledning för designprinciper och krav för eget utrymme* ger stöd i frågor om grundfunktionalitet, användargränssnitt, it- och informationssäkerhet, lösningsarkitektur, hjälptjänster, avtal och användarvillkor samt personuppgiftshantering.

Vägledningen har remitterats bland medlemmarna och tas upp för beslut av styrgruppen den 29 juni, ambitionen är att publicera den på esamverka.se därefter.

Ny vägledning - Pseudonymisering av personuppgifter

Pseudonymisera personuppgifter eller inte, det är frågan hos många just nu; Vad innebär det och när kan sådan åtgärd öka säkerheten vid behandling av personuppgifter **eller** öka möjligheterna att behandla information? En av arbetsgrupperna inom eSam har analyserat detta utifrån två syften:

- att öka säkerheten för personuppgiftsbehandlingen internt hos en offentlig organisation och
- ökad säkerhet för personuppgiftsbehandlingen, i relation till aktörer utanför den egna organisationen.

Analyserna har landat i en vägledning som stöd för medlemmarna och innehåller begrepp, syfte med pseudonymisering, rättsliga förutsättningar, metoder för pseudonymisering, användningsområden och möjligheter, exempel på tillämpningar, rekommendationer samt en checklista. Vägledningen är remitterad bland medlemmarna och tas upp för beslut av styrgruppen den 29 juni, därefter publiceras den på esamverka.se.

Temamöte om Data Act och Data Governance Act

Den 2 maj var Magnus Enzell och Richard Westerberg från Infrastrukturdepartementet inbjudna till ett temamöte som bjöd på en presentation om den digitala inre marknaden.

Inledningen om datadriven ekonomi följdes av en översikt över alla EU-rättsakterna på området inklusive en inflygning via EUs datastrategi och en fördjupad genomgång av dataförvaltningsakten (Data Governance Act), dataakten (Data Act) samt en översikt av AI-förordningen. Samtliga förordningar som för närvarande är under förhandling inom EU, kommer att få betydelse för svenska myndigheter.

Dataakten, där målet är att öka tillgången till data, berör i första hand företag. Offentlig verksamhet berörs endast i rollen som mottagare av data. Dataförvaltningsaktens syfte är att åstadkomma ett ökat förtroende för datadelning och innehåller inga krav på att myndigheter ska göra data tillgängliga (precis som öppna data-direktivet). AI-förordningen kommer att innebära en ny reglering kring förutsättningarna för AI-utveckling med bl.a. bestämmelser om AI-system utifrån risknivå.

Deltagarna reflekterade kring det breda landskapet av regleringar och kraven på myndigheter att leva upp till förordningarna. Andra frågor handlade om hur förordningarna förhåller sig till sektorspecifika regleringar och bl.a. väcktes frågor om förhållandet till statistikregleringen. Både dataakten och dataförvaltningsakten kommer att tillämpas om det saknas sektorspecifik lagstiftning, d.v.s att de är subsidiära.

Temamötet engagerade och väckte många tankar även kring förhållandet till Gaia X, om interoperabilitetskrav mellan dataområdena, mångfaldsperspektiv och tankar kring standardisering.

Arbete om myndigheters närvaro i sociala medier

Under våren har flera medlemsmyndigheter ingått i en arbetsgrupp som tagit vinterns erfarenhetsutbyte vidare. Uppdraget har varit att tydliggöra myndigheters behov av kommunikation med målgrupperna, kartlägga och beskriva det rättsliga läget, göra en omvärldsbevakning över hur dataskyddsmyndigheter i några andra länder resonerar samt att prata med de större ägarna av sociala medieplattformar. Därutöver har arbetsgruppen beställt en analys från en mediebyrå, som i korthet omfattar de ekonomiska och kommunikativa konsekvenserna för myndigheter att nå ut till allmänheten med samma räckvidd i kommunikationen som idag, i ett scenario där sociala medier inte kan användas. Antingen för att myndigheten själv fattar det beslutet, eller för att beslutet fattas utanför den egna kontrollen.

Arbetet har gjorts för att vidga perspektiven och öka kunskapsnivån på området, det är inget beslutsunderlag och innehåller inga ställningstaganden eller rekommendationer. eSams styrgrupp ska använda dokumentationen vid en diskussion på årsmötet den 29 juni, det är inte en beslutspunkt på mötet.

Digital samarbetsplattform för offentlig sektor

Under året har projektet testat och utvärderat olika lösningar för att offentlig sektor ska kunna använda molntjänster i sitt samarbete med varandra och internt, enligt den kravlista som togs fram under hösten 2021. Just nu förbereds dels en presentation för eSams styrgrupp den 29 juni, dels paketering av dokument med erfarenheter från arbetet.

Slutleveransen från projektet, kommer att presenteras vid en utställning under styrgruppsmötet, där generaldirektörerna kan testa de olika lösningarna. Det kommer också att finnas en sammanställning av testresultaten inklusive federation, erfarenheter av de genomförda POC-arna, en uppdatering av kravspecifikationen samt underlag som kan stödja den egna organisationens arbete med att identifiera vilka behov som ska ligga som grund för en upphandling.

Projektet kommer **inte** att leverera rekommendationer på produkter eller tjänster, däremot dokumentation som kan återanvändas för att kunna fatta egna beslut inför en upphandling, utifrån de egna förutsättningarna. Det handlar bland annat om funktionella krav, informationssäkerhet och hantering av personuppgifter.

Kalendarium

- 7 juni, arbetsgrupp moln och expertgrupp säkerhet
- 9 juni, temamöte rättschefsforum
- 14 juni, sakområdesgrupp kommunikation, expert- och sakområdesgrupp säkerhet och samordningsgruppen
- 15 juni, sammankomst för medlemmar om verksamhetsårets resultat
- 16 juni, temamöte – kompetensutmaningarna i den digitala transformationen

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#).
Nyhetsbrevet publiceras också på webben.